

У Новоме Саду 10. октобра 1889.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — годишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 1) — 5, — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Kamenic, (Srem) Syrmien). — Претплата и све што се тиче администрације шаље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду, из Србије књижари Валожића Београд и Ниш. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда.

ЗАТОМЉЕНА ЧЕСТИТКА.

Врла мајка врлом оцу
Показује трећег сина.
Врли отац, врлу мајку
Не целива пун милина.

Дете плаче, не зна за што, —
Отац знаде своје јаде,
А очеве горке јаде
Црна Гора трпећ' знаде.

Радост хоће да се отме
И од муке и од глади,
Поима се, отима се,
Ал је крше несавлади.

Туна остат' — тисућ рака.
Селити се — тисућ рана,
Тисућ рана Црној Гори
Без окрша, пре мегдана.

Ено плодних српских њива,
Где се братац братски прима, —
Ал се реди чврста стража
Црногорским врлетима.

Радост, — туга. Туга, — радост...
Обе их је тешко скриват'.
Ко сме сада светлом дому
Са честитком досађиват'.

Ал ја имам чврсту веру
У србинску у судбину, —
Она пружа повојницу
Николином трећем сину;

И патнике, сеобнике
И све српство тиме згрева:
Та Србија с Црном Гором
Рукујућ' се разумева.

Ј.

Политички преглед.

Кад је кнез Кобург видео и чуо, како краљ Александар чезне за својом матером, то се и њему у срцу ражало, те једнога дана устаде, узме свој „кофер“, ступи у њега неколико пари кошуља, један пар ципела, четку за зубе и калочне, огрну Бугаркабаницу и седе на оријент-експрес-цуг, па оде и он да види своју мајку. Мајка Клементина се обрадовала сину, загрлила и тепала му: Кобика мој слатки, оди снаго моја, ево сам ти купила за крајцару бомбоне! Али мајци Клименташници (како ли се зове) не беше право, што јој је Кобург дошао на оријент-

експрес-цугу и спопаде је нека слутња. „Експрес“ није лепа реч, јер може наслутити, да и Кобика буде Екс-кнез! С тога му је саветовала: Чувај се, сине, чувај... Имају и браћа Хрвати једног човека, који би хтео да изгледа као да нешто чува од пропасти и за то се зове, и ако не баш „Чувај“, а оно „Цувај“; — и он вели: цувајмо матицу нашу од богатих дарова, (Waigeschrieen!) — цувајмо академију од обилних поклона, (Au wai!) — цувајмо сва народна подuzeћа од родољубивих потпора (Zu wai!) — и тако дајмо на добро ђаковачког бискупа сек — шта? секатуру? — не само сек-вестар. — Тако страдају који народу добра чине. А администратор Васи-

лијан може троштити колико год хоће, само кад то не иде у корист народну.

Новине пишу сада највише о Едисоновом фонографу, као његовом најважнијем и најинтересантнијем проналаску. Јест, новине у незнању свом тврде, да је фонограф измислио неки Едисон. Но то је погрешно. Ако хоћете да знате фонограф је измислио др. Стева Павловић, лицем уредник „Нашег д—а“. Ко не верује вска чита у његовом листу, како се портир у Фиуми од доле разговара са „штумадлом“ у трећем спрату кроз — фонограф. Ви простасти мислите, да се у хотелима говори кроз цев за говор, или у новије доба кроз телефон, али ви се љуго варате, ено Стева Павловић у оном чланку двапут вели, да се портир кроз фонограф разговарао. Даклем је фонограф измислио Стева Павловић, а Едисону вратите капару.

Од свију шатриначких новости најважније је, да се састао сабор у Будапешти, дакле су прошле ферије, т. ј. слободно време. Од сада дакле нема од слободе ништа, сад је настала парламентирајућа радња, и ено већ су интерпеланти почели ламентирати, што кнез Естерхази поштује и немачки језик и немачку уметност, кад Немци нису нико и ништа, све саме Јарачке Швабе и манастирске куварице! Познато је, да је речени кнез у своме дворцу у Тотису називао позориште и довео бечке глумце да играју онде у Тотису. Али Мађарима то није право; Тотис им не годи!

Поп Аћим шиц — (не ваља ово перо), поп Аћим шиц — (ни ово неће да пише), поп Аћим шицки парох (но једва једанпут!) у последње време (камо срећа да је последње!) бадио је Бизмарка за шараге, јер ето о Бизмарку не чујемо већ толико дуго времена

ни речи, а о поп Аћиму шиц — (до врага... с тим пером, дајте друго!), а о поп Аћиму, шицком пароху, излазе у „Застави“ читави Ђурђеви стубови, и дижу до небеса (или баш до беса) славу попаћимову, тако да му се ћелепуш узвисио изнад Ајфелове куле, а ђонови (не мислимо за сад образе) од ловачких му чизама газе чак по дну најдубљег бунара пирешког.

Ових дана је био г. Едвард Николић, кикиндски посланик, у Вел. Кикинди, и како „Садашњост“ прича, дочекав је врло свечано. Свећану тишину није узнемирило ни једно: Живио, ни једно: Иљен! Међу оно неколико дочекивача, беше и одветник при судбеном столу Душ. Само нам „Садашњост“ не каже, да ли је господина барона хладан или топал Душ дочекао у Кикинди? (Ал да се манем даљег причања, мрзи ме говорити о тој ствари!) Доста то, да је г. барон нашао у Кикинди — што-но веле Немци — свој Хајм (бар се управитељ парвог млина зове Хајм, а и он је сејао брашно при дочеку). Штета само што је умрло „Српски Дневник“ и што је престао писати Ђура Бекић, па да се тај славни дочек обе смрти и овековечи!

Кажу да је г. барон частио своје бираче добрим дуваном, каквог ови дотле никад ни мирисали нису. Ал престаје и о том разговор: дуван је изгорео, мир пепелу његовом!

П у с л и ц е,

⊙. Трубадури тројнога савеза веле да је Гледстон права беда. — Од тог (као и обично) ваља само половину веровати, т. ј. његова победа (извесна).

ПОДЛИСТАК.

К њ и ж е в н и к.

— ПРИПОВЕТКА. —

(Наставак.)

Кад је дошао кући, погледао је до душе на сто и на раштркане хартије по њему; али није покушао, да што напише. Није хтео, т. ј. није му се хтело а кад му се што не ће, онда га не може натерати ни онај што ведри и облачи. Такве је нарави, па мирна Бачка! Та и на испиту је пао са те проклете нарави. Наравно, јер да му се хтело учити, он би учио; да му се хтело што знати, он би и знао, те тако не би професори ликовали

Велизар легне врло рано. Не хтеде се сад напрезати умно; хтео је, да му мисли преко ноћ набујају па онако одморан и свеж да приступи раду.

Спавао је као заклан. Кад се пробудио, није му у први мах било јасно све, што се јуче догодило. Тек по мало му се поче ведрити пред очима, и кад му се разведри са свим, скочи из кревета и стане пред огледало.

Да ли је то тај исти Велизар, који је јуче пао на годину дана? запита огледало а огледало му одговори, да

је не само тај исти, већ да је можда још и, но, и тако даље.

Велизар се насмеши и поче онако босоног да хода горе-доле по соби. Пролазећи тако често поред огледала, примети своју чупаву главу и замисли се.

— Тако ћу се од сад чешљати, рече одважно. Генијална треба да ми је фризура, треба да ми је цела сполашњост. На хаљине не ћу много пазити; тек само да сам обучен. Та не ћу имати ни времена обзирати се много на тоалету! Шта да почнем данас? Песму? Новелу? Трагедију? Трагедија мора бити из српске историје. Душан, наравно Душан. Ала је добро радио, што је живио и што је био тако славан, бар је достојан предмет за мене. Или да узмем Вукашина? Тај обешањак био би такође добар предмет. Но, промислићу се, на сваки начин промислићу се.

Велизар се тако занео, да је почео гласно да говори и све већма да виче; на ту вику отворе се врата и мати му уђе у собу.

— Велизаре, шта вичеш тако? Да ти није зло? запита га брижљиво.

— Мени? О! Није мени зло, само сам почео да се заносим... одговори Велизар.

— Аха, знам, знам. Учиш лекцију. И време је, сине. Кад ће бити тај твој испит?

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

⊙. Принц Фердинанд уплашио се од лађе, која се звала „Игњатијев“, па отишао у залађе, које се зове „Недођин.“

⊕. Што краљица Наталија не седи у двору, то може имати и добре стране, т. ј. ако тиме буде осигурана од несносних удворица.

⊖. „Српска Реч“ престаје — живела српска реч (или бар српскија реч!)

⊘. Ми сви знамо да је умр'о, али даљски спашилук још и сада мисли да је жив — Анђелић.

⊙. У Хрватској и Славонији диже се званична струја против пијанства; — е сад ћемо при првим изборима видети хоће ли владини кортеши бирачима давати воду и то чисту воду.

⊚. Због грешног поп Николе не треба омрзнути и на светог Николу, него на против, због светог Николе треба научити памети и грешног поп Николу.

⊛. Барон Николић није снао на кикиндски мандат. Кикинђани нису спали на заступство барона Николића. Па ако заиста не буде спадања, онда могу кикиндске акције и порастити.

— Испит? Е, знаш мати тај је већ био. Али злобни професори — та знаш, да су ме увек гонили — показали се и јуче у својој боји. Чим отворим уста — не ваља, а ни сам још ни казао ништа. Тако сам онда страдао на правду бога.

— Ти си дакле пао! Е, мој сине, то није добро. Шта ће бити од тебе? Шта ће бити од нас?

— Ни брига те није. Ја ћу сад — али то теби само кажем — постати књижевник.

— А шта је то?

— То је независан човек, који пише шта хоће.

— Не разумем те.

— Знаш, ко је Змај-Јовановић? Знаш, ко је Лаза Костић? Знаш, ко је Ђура Јакшић?

— Та знам.

— Е, такав ћу бити, и још више.

— Велизаре ја се бојим

— Не бој се ништа! Твој син ти каже, књижевник ти каже.

— Е на добро, кад каже. А хоћеш ли каве?

— Хоћу.

Мати му изађе, да спреми каву а Велизар стане на сред собе.

— Знао сам, да ћу јој импонирати, кад јој кажем, с

⊔. Ако г. Ђурковић оде у Босну, хоће ли се „Стара Преса“ подмладити, или ће признати да се постарала (за њега)?

⊕. „Сто фор. на дан; колико то долази на сат?“ — (тако промишља Милан Грозни, кад нема друга посла).

Бука. Ко је велики господин у Срему?

Шука. Поп-Аћим.

Бука. А како то?

Шука. Јер он не служи.

Бука. Хајд да ти задам један ребус. (Напише на хартији:) О.

Шука. Па то је нула.

Бука. Ал' као ребус реца шта значи.

Шука. (Пљуцка од муке).

Бука. Но кад не можеш тако лак ребус да погодиш онда ћу ти га решити: То је број оних општина, у којима је владика Василијан чинио каноничке визитације у својој дијецези.

Из Кикинде.

Некада, можда још пре рођења барона Федора Николића [ваљда ће ми опростити благоверни што овако рачунам, а не од рођења Христа, а што се тиче

ким говори. Али, тек сад ми је позив још милији. Та ја се зovem „Велизар“! Ала је то лепо и песничко име! Није онако обично као Јован, Лаза, Ђура, нешто је екстра. Па кад изађу прве песме с потписом „Велизар“, ала ће се распитивати! „Ко је то?“ запитаће овај. „Та то је нова звезда!“ рећи ће онај. „Добро те је Србин а није Немац или Мађар!“ приметиће многи. „Такви нама требају!“ шаптаће се по каванама. „Да га бог поживи!“ наздрављаће се по механама. А ја ћу само да ћутим, да ћутим, па тек после неког времена казаћу изненађеном и радосном свету, да сам ја главом тај „Велизар“, та „нова звезда“. Професори ће вуцати од јада а ја ћу мирно и достојанствено чекати, да се они мени први јаве. То је моја освета, онака, каква мени и приличи.

— Што се не обучеш, озепшћеш рече му мати, доносећи му каву.

— Сад ћу, сад ћу.

— Дакле ниси положио испит!

— Да су били други професори, положио бих га; али ови ми злобе.

— Имаш право, сине. Тако је то од кад си пошао у гимназију, јер твоји другови, који су с тобом били у првом разреду, свршују већ права.

— Казао сам ти, да ме даш у мађарску гимназију; али ти не ћеш.

нашег кикиндског проте, он ће ми за цело опростити] певала се у Кикинди позната песма:

Под Кикиндом
Зелени се трава,
Ту је Јеца
Варала Панчевца —

Прве године нотабилитетства [нек ми и опет опросте благоверни што овако рачунам, а др. Живко ће ми за цело опростити] дошло је време да се неки Панчевци освете Кикинђанима, што је она Јеца варала Панчевца. С тога се захори ова песма:

„Под Кикиндом
Зелени се трава.
Каква Јеца?
Ред је на Панчевца,
Под Кикиндом.

И од ово доба се слабо више зелени трава под Кикиндом. И дође доба да добијемо нову песму. [Од те нове песме нема више, по што је нужно за неке Кикинђане да преврну начелом, а то је дан два.] Та песма гласи:

„Под Кикиндом
Не зелени трава
Сад нас барон
Шампањцем чашћава.“

И заиста био нам је барон Николић да положи бирачима рачун. Испрва се мислило, да ће то бити рачун о томе, шта га је коштао „Српски Дневник“ али не, хтео је баш да положи рачун о свом саборском раду.

Но о каквом раду питате ви? Чекајте да вам кажем. Што до сад није ништа радио, то му није нико ни замерио, ал што од сад неће ништа радити, то је хтео г. барон да оправда. Зато је својим вернима дао вечеру, а они као паметни људи знаће, да се после

— Тамо би ти било још теже, кад не разумеш, шта професори предавају.

— То се тамо и не тражи.

— Ајде, шта ћемо. Дакле ти ћеш сад бити.....

— Књижевник, мати.

— А доноси л' то што?

— У почетку да боме да не ће; али доцније, мати, биће и славе и новца.

— Ајде, нек те бог умудри!

Мати изађе а главом све врти. Велизар се међу тим поче облачити; материна примедба није га ни најмање дарнула, био је већ научен на те ствари. Та како и не, кад се слични призори понављали скоро сваке године. И, наравно, увек је остала кривица на професорима.

Он је имао на друго што да мисли. Пред њим се отварале двери славе и несамртности, достојанства и богатства. Он је ледао у будућност и видео како му неки сјај заокружава главу, ловориком увенчану — а то све док је облачио једну цинелу а другу држао у руци као жезло неко, којим ће да бије оне књижевне мушице. Шта мушице! Устремиће се он и на лавове, јер нема пред њим ауторитета, до ли једино његовог личног.

Кад се обукао. седе за сто и узме перо у руку. Дуго је седео и мислио, али написао није ништа. Баца перо

вечере спава, и да се не може ни од ког тражити да после вечере ради, а најмање од г. барона.

Не могу вам рећи шта је било занимљивије на тој вечери: програм или шпајзкарта, јер је мени дошло до ушију само једно од тог двога. Слушао сам, да је већ запражена чорба, да су намешени колачи, да је натрт неки рен, ал не знам односи ли се ово на политику или на шпајзкарту. Кажу, да је било „будимског“, са мартиновог брега, па и то не звам да ли се односи на вино или на дух бароновог говора.

После вечере су сви гости могли слободно казати, да су више добили но што им је обећано. Био је обећан само баронов рачун, а кад тамо поднео им је рачун и келнер. Дакле у место једног, два рачуна. Само је шампањ ац дао г. барон фрај, као што је недавно давао фрај и свој штампанац. (Мислимо блаженопочивши „Српски Дневник“).

Сад једну озбиљну реч. Нека је просто г. барону што је приредио неким својим вернима програм с вечером или вечеру с програмом, само га молимо да нами осталим Кикинђанима што по реч, не подметне јастук испод главе. —*)

Кикинђанин.

О с к о р у ш е.

— Чивутским новинама није право, што је руски цар дошао у Берлин; ал није њима право било ни кад је оно руски цар дошао под Цариград.

— Владика Брачковић^{*} путује по банатским се-

*) Може и то бити, ал за то се не мора спавати. Ур.

и узме оловку — та то ће бити само тек грви саставак, концепт, а оловком се лакше пише.

И опет је дуго седео и мислио, али написао није ништа.

— Ова је соба тесна, рече и устане. Не могу ми се мисли развити у тој тескоби. Идем на поље, у свеж ваздух. Тамо ми се могу мисли боље ширити — та до небесног свода!

И Велизар узме неколико листића хартије, оловку, своју нову бележницу и оде, оде преко Ђуприје у Срем. Пред подне се врати.

— Нисам забележио ништа, рече; у мени је почело тек да ври, па кад преври, онда ћу чисто вино имати а талог нек остане на путу. То ћу онда и забележити.

За ручком је ћутао. Мати га је брижљиво гледала и непрестано махала главом. „Дете ће ми се још разболети!“ шаптала је у себи. Сестрица његова Зорица, девојче од десет година, заблемула се у брата и није мислила ништа. Уједаред се Велизар трже и замлата рукама.

— Не ћу из српске историје, не ћу!

Мати устане и мете руку на главу му а Зорица се сакрије под сто.

— Немој, сине, немој

— Наравно да нећу. Помисли само ово — слушај Зорице и ти! — ја написао трагедију, која ће за тили

У Н И В Е Р З И Т Е Т С К А Б И Б Л И О Т Е К А

лима; а кад ће већ једанпут администратор патри-
јаршије г. Василијан — путовати (у пензију)?

* * *
= Место жабаљског проте још никако да се по-
пуни. Да то стоји до мађарске владе, можда би до
сад и било попуњено, ал' то зависи од наших рођених
автономних власти!

* * *
= Један старинар тврди, да је карловачко бо-
гословско здање последњи пут окречено за време ми-
трополита Павла Ненадовића. Нек му је слава!

* * *
= У Београду излазе књижице: „Трговина с
људским месом“ и „Лене грешнице“, које пише неки
А м у р е л и. Полиција, која хвата ноћне скитнице мора
бити да ове вагабунде још није опазила.

* * *
= Опет се усред Будапеште догодило грозно
убијство, па онда да немају право ти чивутски ли-
стови кад кажу, да је — Србија варварска земља!

* * *
= Приближује се зима. Оне животиње, које зи-
му преспавају спремају се већ за то спавање, те
на врат на нос набављају „Наше доба“.

У Ш Т И П Ц И.

„Пестер Лојд“ има право, да бугарски кнез тра-
жи пара. Пита се: дал пара, да се с тим паром
венча, или тражи пара за бугарске празне касе?

* * *
Неки жене Кобурга са француском кнегињом
Лујзом, неки са немачком грофицом Амалијом, ал то

часак освојити српске и хрватске позорнице. Остали свет
биће радознао, што то прави такву сензацију, па ће хтети
да има то дело. Али, пошто је из српске историје, не
ће га баш тако занимати, те се не ће ни превести баш
на све европске језике. Да узмем опет предмет за траге-
дију из немачке историје, не ће је Французи превести,
јер су пакосни на Немце; да узмем из руске историје не
ће је опет Немци а боме ни Енглези; да узмем из фран-
цуске, не ће хтети Талијани. . . .

— А зар сви ти народи говоре српски? запитаће
Зорица.

— Још не, али кад изађу моја књижевна дела, онда
ће учити на врат на нос. У Паризу, Лондону, Берлину
отвориће се катедра за српски језик а тумачиће се дела
Велизара Витомировића. Ја не ћу много да обричем; али
— ево главе! ако се не нађе какав Американац, који ме
не ће потражити и за силан новац наручити трагедију
из американске историје. . . .

— А зар ти знаш американски? запита га опет Зорица.

— Не знам; али то није ни нужно. Ја ћу дело на-
писати српски а они ће се већ побринути за превод. Шта
мислиш, мати, кад Американац донесе своје доларе!

— Е, сине, само нек донесе.

— А Енглез своје фунте. . . .

— Зар је код њих још стара мера? запита Зорица.

је све канда само за то, да га утеше, што о бу-
гарској Софији нема за њега више ни спомена.

* * *
Зашто је био кнез Долгоруки у Софији?
Зато, да принца Фердинанда, који је пре њега тако
брзо изчезао, могу назвати долгоноги.

* * *
У Немачкој су водили руског цара чап у лов,
ал га нису уловили.

* * *
У Берлину се хвале, што је цар Александар
поклонио Бизмарку дувањару. Но нек добро виде да
то није била бурмутица, па да не буде после кијања.

* * *
Пре су стрепили, да руски цар неће доћи у
Берлин. Сад опет стрепе од тога, шта ће онда, ако
им дође ма само под Берлин.

* * *
Питање. Пита се: пре но што је И. Исако-
вић питао министар-председника у сабору, дал га је
пре тога питао, сме ли га то питати?

Сићушна ситница.

Писао нам неко као ствар врло важну, да је
ономад у једном српском листу изишло ово:

„Од јуче пловиће пароброди трипут на не-
дељу, т. ј. и т. д.“

Е па страшне ми погрешке, то се да врло лако
поправити ев' овако: „Од сутра пошли су паро-
броди трипут на недељу, т. ј. и т. д.“

— Ти си ћуре, рече Велизар; то су новци а не
мера. Слушајте само даље! Дакле не ћу узети ни чију
историју, не ћу да дирам у осећаје живих народа. {Узећу
предмет из класичног доба. То је поље неутрално, те ће
ми трагедију без икаква устежања преводити и Енглези и
Шпањолци и Швеђи и Перзијанци. . . . стој! Перзијанци?
Они канда не ће. Њих су стари Грци тукли, те огорчење
још траје. Наравно! Дакле да не узмем из грчке историје.
Онда ми остаје само римска. Али Римљани су опет све
народе тукли! Како би било са Египћанима? Ех! та код њих
нема трагичних карактера! Да узмем старе Јевреје? Нао-
пако! Како народи воле Чивуте, не ће се превести ни
на један језик.

Зорица је непрестано бленула у брата и није разу-
мела ни беле; није ни госпођи Соси — матери Велизаре-
вој — било боље. Само што је она баш за то држала, да
јој је син паметан.

После ручка оде Велизар у своју собу и извали се
на кревет.

— Сад не ћу почети, сад сам сит а ни Шекспир
није писао с пуним трбухом . . . у том задрема.

(Наставиће се.)

Како куне моја стрина.

= Да бог да ти Ухлирж на матуритету комесар био!

= Да бог да те „Турски народ“ поштеним човеком назвао!

= Пера Тодоровић ти деци катихизис предавао и моралу их учио!

= Новосадски те таљигаши у Париз возили и дотле вина не окусио, док не стигнеш тако у Париз!

= Конштаблери ти девери били!

= Филоксера ти у касу ушла па ти ни американска помада не помогла?

= У Сегедину кућу купио, па ти ју Тиса трећи дан потопила!

= Чангови ти географију предавали и лебом те ранили!

= Кад се будеш женио, да бог да ти „Наше доба“ проводаписало!

= Слаг'о се у браку да бог да к'о „Браник“ и „Застава“!

Лепо је то —

како да није лепо, кад ко какву стару, признату изреку цитира, а у исти мах истинитост њену деловно потврђује.

Малени попа „Нашег Доба“ цитирао је у 76. броју истога листа латинску изреку: *ergare humanum est.* — Па да нас таки и увери, да је то заиста тако, да је и он за то човек, што уме грешити, написао је: „*ergare*“ са једним „*r*“ у првом слогу. А уредник, да покаже е је и он пун хуманитета, припустио је маленог попу „Стармалом“, да му он припише погрешку на нос и тиме себе да онечовечи.

Но ми маленом попу саветујемо само то, да се од сада не служи са латинским цитатима, — умеће он грешити и без тога.

Стари римски натписи.

I.

TIBERIVS. TE. VINOM.
VINO. GRADVS. ANNOM.

II.

PO. PILIVS. VOB. RI. ALI.

III.

DONE. SI. DEDI. BELLVM. ARA. MV.

IV.

ALA. C. EMO. TERRA. TI. Q. AERA.

V.

ANA. PILATVS. N. AMAVI. NA.

VI.

Q. OD. SVS. TERQ. E. QVATERQ.
E. SMO. ISPI. ALI.

Не знам...

Не знам шта ћу радит'
Кад наступи зима,
Како ћу се згреват'
Кад застуди клима?

Пећ у соби мојој
— Собо моја јадна, —
Биће, као увек
Незгрејана, хладна...

Често пута мислим
На невољу круту,
Бар да ми је тебе
Мој зимски капуту...

Већ и тебе немам,
Жељо моја жива,
Одн'о сам те тамо — —
... Ух, проклети — Чива!

Па зато ћу морат'
— Заједно с' судбином —
Једино се згреват':
„Соколовим“ вином.

Кеверишанин.

Сакалудости Ђуке Босиног, чувеног брзоплета.

Стенографске белешке.

„Шта, зар ви господине, сасвим сами вечерате! Ако допустите, ја ћу сести у вашу средину.“

„Во се веже за реч, а човек за рог.“

„Загледао сам се у оног господина преко; мо а да смо се кад год познавали, — или ја њега или он мене.“

„Има ли што ново из Србије, ја од јутрос ишчекујем мог ујака, канда ће бити кише, а ви ваљда још нисте ручали.“

„Та знате ви добро што ја нећу да кажем, ал огањимо се луда разговора, ви нисте дуваницја, а мени, вите, прија ово пиво.“

„Тургењев, Тургењев, та добро, добро, нека је тако, ал где би ви плаћали десет фор. за тако малу собу, а знате ли ви да ја за шест недеља подерем два пара ципела.“

Опет звони, мора да је неко умр'о, а мој барометер једнако пада, шта велите хоће ли бити шта од певачке беседе.“

„Јохан, донесите ми или пиво или новине, код мене се данас кречи а комшија Јефта канда још није оздравио.“

„Право кажете: мера вера твоја спасет тја.“

„Да, да, људи се уче догод су живи бога хвале.“

„Гле, куд сам ја забасао! Пошао сам у променаду, а мој сат стао.“

„На здравље, кума Јосиме, то јест ако је и вама већ после подне.“

Стенографисао

Амица.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА
БИБЛИОТЕКА

Досетке, наивности и др. из дечијег света.

Једног лепог вечера прошле вакације, седео сам ја и моја мала сестра Милена пред нашом кућом. Говорио сам јој о месецу, па између осталог рекнем јој: „Видиш како се лепо вечерас види, готово као да је дан, а то је због тога што је вечерас месец пун.“ Она се мало замисли па ће ми рећи: „А је ли, браца, чега се месец најео кад је пун.“

Дане.

Учитељ тумачио помрчање сунца, али ђак Милан није баш јако пазио што учитељ говори; за то учитељ после баш њега прозове и запита га: кажи нам сад ти, Милане, кад бива помрчање сунца?

Милан. У вече.

П. М.

Мати. Децо, данас је велики петак. Данас нећемо ништа јести.

Сојка (забринута). Е, ал ако огладнимо!

Сојкин отац спремао се на далеку пут, преко мора. О томе свом путу разговарао се са једним својим пријатељем, и овај га запита, да ли се боји буре?

Сојка, чувши то питање уплете се у разговор и рече: Е да, имамо ми у подруму велику буре, па тата се не боји њега. Је ли, тата, да га се не бојиш?

Др. М—ћ.

Без термометра.

Саветовао лекар некој госпођи кад је почела неговати своје прво дете, да воду у којој куна дете удешава увек по термометру.

На то ће приметити бабица која се ту десила:

— То су излишна закерања, господине докторе. Кад дете поцрвени као рак, онда се већ по себи зна, да је вода сувише топла; а кад дете помодри, онда је то опет доказ, да је вода и сувише хладна. — Па нашто ми је онда диплома, кад још ни то не би знала.

„Бич.“

Пресуда Фридриха Великог.

За владавине Фридриха Великог усуди се неки пријатан човек А. Б. те покуди берлински магистрат, а имао је нешто и разлога по којем је то учинио.

Магистрат се нађе увређен и тужи тога озлоглавог краља. А краљ прочита тужбу и написа својеручно под њу ову пресуду:

„Ко хули бога, то је луда, а луди нема суда; ко хули краља, краљу не може ништа нашкодити, де та рат нека му је просто; али — ко хули Берлински магистрат тај ваља да се најстрожије казни. Тога хулова А. Б. треба tout de suite отпратити у Спандову и ту у граду нека буде пуних пет минута затворен.“

Н. Ф.

Три јунака над јунацима.

Две велике војске стајаху једна према другој.

Још који часак па ће се битка почети.

На једној страни (не знам на којој) стајала су три Јеврејина, један до другог.

На ову тројицу наишла је така дрхтавица, да су се оближњици њихови морали и у најозбиљнијем часу насмејати.

На то ће један Јевреј рећи: „Шта се смејете? Истина је да моје тело дрхће, и то дрхће од страха, јер предвиђа опасност у коју ће га довести моја храброст.“

Други Јеврејин рече муцајући: „Ви мислите да ја дрхћем. Варате се. Моје се тело тресе од саме помисли, колико ће непријатељске крви данас пролити моја бритка ђорда.“

Трећи Јеврејин (цвокоћући зубима) рече: „Није то дрхтање што ви на мени видите. Моји мишићи скачу од весеља, пред славом коју ћу данас извојевати.“

И четврти је Јеврејин био у истој компанији, тај је викао и преклињао: „Пуштајте ме кући, јер да историја не забележи грозна дела, која би ја данас починио.“

КЊИЖЕВНОСТ.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ.

И за јевропску политику у опште и за нас Србе посебице, Македонија и Стара Србија од пресудног су значаја. Сваки ко пажљиво прати развитак догађаја на Балканском полуострву, знаће, да ће се будући велики источни догађаји врсти око и за те две старе класичне српске покрајине. Оне су за будући наш развитак одлучујуће. Развијали се догађаји ма у ком правцу, ми њих не можемо и не смео никако испуштати из вида, пошто све више и више постаје очевидно, да има страних политичких студија, које отворено смерају на то, да оне старе српске покрајине отуђе од нас, не само у политичком, него у народном смислу. Ми морамо то сузбијати свом снагом и свима потребним средствима, ако желимо у опште, да се осигура државни живот Србије.

Са тога држимо, да је нужно што боље и што све-страније упознати наш свет са тима српским покрајинама, те да и онај, који је мање посвећен у историјске и народнописне појединости, види, у којој су мери оне кост од наше кости, крв од наше крви.

С тога сам се одлучио, да преведем и издам на свет велико дело, које је ове године изишло на немачком језику од Спиридона Гопчевића

„Македонија и Стара Србија.“

Познати путник г. Гопчевић описао је у њему са свом брижљивошћу и савесношћу све шта је видио по, и шта је знао о Македонији и Старој Србији.

Ево у кратко садржине овога дела:

ПРВИ ДЕО.

„МОЈ ПУТНИ ИЗВЕШТАЈ.“

1. Шта је писца побудило, да је путовао по Македонији и Старој Србији? — II. Пут Зибевца. — III. Кроз Стару Србију. — IV. Кроз Тивевш. — V. Кроз Македонију. — VI. Шетње по Солуну. — VII. Халкидика. — VIII. Из Граца у Ракље. — IX. из Ракаља у Прилип. — X. Прилип и Крушево. — XI. Мурихова Бабуна и вожња

у Битољ. — XII. Битољ — XIII. Вожња у Охрид — XIV. Из Охрида у Костур. — XV. Костур и околина. — XVI. Из Костура у Кожане. — XVII. Излет у Србију. Путовање у Воден. — XVIII. Воден. Моглена. У Солун. — XIX. Из Солуна у Серез — XX. Из Сереза преко Драма и Неврокопа у Солун. XXI. Из Сереза преко Петрића и Мелника у Ђуму. XXII. Малеш, Радовић, Тиквеш, Валас. — XXIII. Штип, Кратово, Паланка, Скопље. — XXIV. Уегово, Гостивар, Кичево, Струга, Дебар. — XXV. Река. Из стенографије Горње Албаније. — XXVI. Призрен и Ђаковица. — XXVII. Дечани, Печ, Митровица. — XXVIII. Косовопоље. — XXIX. Повратак.

ДРУГИ ДЕО.

Српско Бугарска распра о Македонији и Старој Србији.

I. Постанак супарништва. — II. Шта говоре Старо-Срби и Македонци? — III. Народни обичаји и ношња. — IV. Народне песме. — V. О пореклу Македонаца и Старо-Срба. — VI. Историја Македоније и Старе Србије од 808. до 1389. године. — VII. Како је било мишљење у средњем веку о народности Македонаца и Старо-Срба? — VIII. Бугарска пропаганда. — IX. Како мисле становници по Старој Србији и Македонији о својој народности. — X. Навлакивање са молбама 1878. године. Мученичка смрт Србина Божинче. Кукавштина ондашње српске владе. — XI. Како мисле Шопони о својој народности? — XII. Примери из народног песништва. — XIII. Статистика места вилајета Солунског. — XIV. Статистика вилајета манастирског. — XV. Становници вилајета Косовског. — XVI. Целокупна статистика становника Старе Србије и Македоније. —

Ради објашњења ових описа додате су изредно израђене слике у разним величинама 62 на броју, које ми је г. Гопчевић уступио са највећом готовошћу за српско издавање овог његовог изврсног дела. Осим слика доћи ће на крају велика народносна мапа у пет листа, штампана са 15 боја у размери 1,300.000. Пошто је дело замашно, то ради олакшице читалачког света решио сам се, да га издајем у свескама од по шест штампаних табака и свака свеска биће украшена са по неколико слика. Цело дело изаћи ће у десет свезака, редом једна за другом, и свака свеска коштаће један динар, за Србију, а за Аустро-Угарску са поштарином 55 новчића.

Претплата се прима по свескама, али у интересу самих претплатника било би, кад би се јавили одмах за више свезака.

Претплата се шаље у плаћеном писму или са поштанском упутницом књижари Велимира Валожића у Београду. Прва, друга и трећа свеска изићи ће о Митров-дну а после редовно у размаку од 3 до 4 недеље.

Буде ли одзива, као што по важности дела имам право очекивати, издавање ићи ће још брже.

Имена претплатника штампају на крају и то само оних, који цело дело буду узели.

Скупљачима десета књига на дар

Списак претплатника са новцима молим да се најдаље до 15-ог октобра тек. год. пошље поменутој књижари Велимира Валожића.

Београд 20. септембра 1889. године.

Милан Касумовић

Новије књиге

послате уредништву на приказ.

Крљице Наталије повратак у отаџбину. Спев Србина Милоша Грабовачког. У Земуну 1889. Штампарија Србина Милоша Грабовачког. Цена 10 новч. или 20 пара д.

Летопис Матице Српске. Уређује А. Хаџић. Књига 159 1889. Свеска трећа. У Новоме Саду 1889. Српска штампарија Дра Свет, Милетића. Цена 70 новч.

КЊИЖЕВНЕ ВЕСТИ.

Први календар за 1890. годину.

Сад је баш изишао из штампе:

„ЦАРИЋ“

МАЛИ КАЛЕНДАР СА СЛИКАМА ЗА ПРОСТУ 1890. Цена је 20 новч. или 40 пара динарских. Пре-продавци добију за готов новац комад по 12 новч.

ЗА КРАТКО ВРЕМЕ ИЗИЋИ ЋЕ:

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР ЗА 1890. ГОДИНУ.

који је богато урешен најновијим и најлепшим сликама уз најодабранији и разноврстан садржај, као и до сад што је доносио.

Ми смо се потрудили да овај највећи буде и за 1890. год најбољи, најлепши и по томе најјефтинији српски календар, као што је то и до сада вазда бивао, што ће у осталом за кратко време сам „ОРАО“ најбоље потврдити, а ми ово само међутим укратко јављамо поштованој публици и нашим дојаконским комисионарима, који нека се изволе унапред пријавити колико којег календара да им пошљемо.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА у Н. САДУ,

издавалац „Орла“ и „Царића“.

О Г Л А С И.

Ја Ана Чилаг

са мојом 185 центиметара дугом див-лорелен-косом, добила сам је 14-то месечном употребом помаде, коју сам ја сама пронашла. Ова је помада једина помоћ против опадања косе. Она унапређује растење косе и јача власиште Код мушких проузрокује брзо и снажно растење бркова и браде, и у опште даје длачици већ после кратке употребе природну сјајноћу и лепоту, сврха тога чува је до у најдубљу старост од преране оседлости. Цена је једне тегле 2 фор Разашилање дневно на све стране света одмах по плаћеном готовом новцу или унаточ (Postnachnahme).

CSILLAG & COMP.

Budapest, Königsgasse

куда треба све наручбине слати.

При наручбини од 6 тегла на више 25% поуста и плаћена поштарина. 18—20